

Zmarł płk pil. Jan Jąkała

#Lotnictwo wojskowe #Ludzie #Obrona terytorialna 14 lutego 2023

Wybitny pilot lotnictwa wojskowego i sportowego płk pil. Jan Jąkała urodził się 20 marca 1930 w Luboniu koło Poznania, w rodzinie podhalańskich górali. W maju 1944 został aresztowany przez hitlerowców. Po zwolnieniu z więzienia wywieziono go na roboty przymusowe. Pracował u bauera. W marcu 1945 powrócił do rodzinnego domu. Aby utrzymać matkę i siostrę, podjął pracę fizyczną w zakładach chemicznych przy produkcji kwasu siarkowego.

/ Zdjęcie: via płk dypl. pil. Maciej Nowaczyk

W 1947 jako przodownik pracy w nagrodę uczestniczył w locie samolotem Piper z por. Tadeuszem Szymańskim, pilotem z czasów II wojny światowej walczącym w Wielkiej Brytanii. Spotkanie to zadecydowało o jego dalszym losie. Po usilnych staraniach w 1950 został przyjęty do Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie. Szkolenie praktyczne odbył na samolotach UT-2 i Jak-9. Promowany w Radomiu, w 1952.

W następnym roku dokonał niezwykłego wyczynu, który tak wspominał Ryszard Grundman: *Pułkiem 31-wszym dowodził na lotnisku Warszawa-Bemowo mjr pil. Siergiej Piepielin – Rosjanin. W dniu 5 marca 1953 r. ppor. pil. Jan Jąkała wyleciał samolotem MiG-15 - 1 serii, na trasę. Przysłówie mówi: w marcu jak w garncu, pogoda zmienna, samolot wchodzi w bury świat silnego opadu śniegu. Janek nie latał w trudnych warunkach pogodowych. Po pewnym czasie decyduje się lądować na lotnisku Łódź-Lublinek. Pas bitumiczny krótki - 700 m. Wybiera więc najdłuższą przekątną lotniska. Tym sposobem Janek stał się prekursorem lądowań na gruntach trawiastych pokrytych śniegiem ciężkim samolotem odrzutowym.*

Mając wymagany duży nalot, w 1956 ukończył Kurs Doskonalenia Dowódców z uprawnieniami instruktora pilota do szkolenia na samolotach odrzutowych. Był dowódcą eskadry, szefem strzelania powietrznego pułku w Powidzu, starszym nawigatorem eskadry metodycznej oraz dowódcą Dywizjonu Dowodzenia Lotami w Wyższej Szkole Pilotów w Modlinie. Brał udział w defiladach powietrznych: 22 lipca 1954 z okazji X-lecia PRL nad Lublinem oraz w latach 1955 i 1957 nad Warszawą. Latał na samolotach Lim-2 w zespole akrobacyjnym, który w 1958 dał pokaz pilotażu podczas ceremonii otwarcia Szybowcowych Mistrzostw Świata w Lesznie Wielkopolskim.

Uczestniczył w wielu pokazach lotniczych, pilotując samolot MiG-17 w wyższym pilotażu na małej wysokości z użyciem dopalacza. W 1962 ukończył eksternistycznie Kurs Doskonalenia Oficerów Dowódców Pułku. Zajmował się przygotowaniem do lotów taktyczno-bojowych oraz nowatorskich działań bojowych na poligonie. Za wzorowe wykonywanie zadań w powietrzu wielokrotnie wyróżniany przez dowódców Dywizji i Wojsk Lotniczych.

Od 1970 do 1990 oddelegowany poza wojsko, pełnił funkcję kierownika Aeroklubu Jeleniogórskiego oraz Wyczynowej Szkoły Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim. Był także dyrektorem Aeroklubu Ziemi Piotrkowskiej – Ośrodka Szkolenia Samolotowego.

W 1973 wskutek awarii silnika lądował przymusowo samolotem Jak-12 przy dworcu PKP w Jeleniej Górze, bez uszczerbku dla siebie i samolotu.

Życzliwy i uczynny dla innych, utrwalił pamięć zmarłego Zdzisława Dudzika – wybitnego trenera i ojca sukcesów polskich pilotów samolotowych oraz tragiczne zmarłych: pilotkę Bożenę Roszkowską i Węgry kpt. pil. Eugeniusza Szyklay budową okazałych pomników nagrobnych na cmentarzach: Powązkowskim, w Jeleniej Górze i Piotrkowie Trybunalskim.

Cieszył się powszechnym uznaniem i szacunkiem. Pilot pierwszej klasy z nalotem 1885 godzin. W 2010 awansowany na stopień pułkownika.

Wyróżniony tytułami: *Zasłużony dla Jeleniej Góry i Piotrkowa Trybunalskiego* i *Zasłużony Działacz Lotnictwa Sportowego*. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Zmarł po długiej chorobie 1 lutego 2023 w Warszawie. Spoczął na cmentarzu w m. Wiry k/Poznań.

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2025 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o